

Szpital Specjalistyczny w Pile
im. Stanisława Staszica

Zalecenia żywieniowe

w Chorobie wrzodowej żołądka (dwunastnicy)

DIETA LEKKOSTRAWNA Z OGRANICZENIEM SUBSTANCJI POBUDZAJĄCYCH WYDZIELANIE SOKU ŻOŁĄDKOWEGO

W diecie należy ograniczyć produkty działające pobudzająco na czynność wydzielniczą żołądka: mocne rosoly, buliony, esencjonalne wywary warzywne, grzybowe, galarety, wody gazowane, kwaśne napoje, nierozcieńczone soki owocowe i warzywne, napoje alkoholowe (wino, piwo), kawa naturalna, mocna herbata, produkty marynowane, wędzone, potrawy pikantne, słone, smażone, pieczone, ostre przyprawy.

Z diety wykluczyć należy produkty trudno strawne, wzdymające, ostro przyprawione. Posiłki niewielkie objętościowo należy spożywać regularnie o jednakowych porach dnia, 5 razy dziennie. Ważne znaczenie ma temperatura potraw- nie powinny być ani gorące ani zbyt zimne.

Zastosowanie:

- choroba wrzodowa żołądka i dwunastnicy
- przewlekły nadkwaśny nieżyt żołądka
- refluks żołądkowo-przełykowy
- dyspepsje czynnościowe żołądka

W diecie należy ograniczyć produkty działające pobudzająco na czynność wydzielniczą żołądka: mocne rosoly, buliony, esencjonalne wywary warzywne, grzybowe, galarety, wody gazowane, kwaśne napoje, nierozcieńczone soki owocowe i warzywne, napoje alkoholowe (wino, piwo), kawa naturalna, mocna herbata, produkty marynowane, wędzone, potrawy pikantne, słone, smażone, pieczone, ostre przyprawy.

Z diety wykluczyć należy produkty trudno strawne, wzdymające, ostro przyprawione. Posiłki niewielkie objętościowo należy spożywać regularnie o jednakowych porach dnia, 5 razy dziennie.

Ważne znaczenie ma temperatura potraw- nie powinny być ani gorące ani zbyt zimne.

Produkty i potrawy zalecane i przeciwwskazane.

Produkty i potrawy	Zalecane	Przeciwwskazane
Produkty zbożowe	Pszenne, czerstwe pieczywo, mąka pszenna jasna, sucharki rozmoczone. Drobne kasze : manna, jęczmienna, płatki owsiane (kasze i płatki wymagają czasami przetarcia), ryż, makarony pszenne, kluski gotowane, pyzy drożdżowe	Każde pieczywo świeże, pieczywo razowe żytnie i pszenne, Pumpernikiel, pieczywo chrupkie. Mąki żytnie i razowe, grube kasze: kasza gryczana, pęczak , makarony pełnoziarniste.
Mleko i produkty mleczne	Mleko (do 2% tłuszczu), mleko zsiadłe, świeży biały ser (chudy i półtłusty), słodka śmietanka, serki homogenizowane, jogurt naturalny- w niewielkich ilościach.	Jogurty, kefir, sery żółte i topione, sery pleśniowe, sery typu feta, serki typu fromage, kwaśna śmietana, maślanka.
Jaja	Gotowane na miękko, w koszulkach, potrawy z jaj przygotowywane na parze: jajecznica, jaja sadzone, omlety, żółtko do zaprawiania zup.	Gotowane na twardo, smażone na tłuszczu, jaja w majonezie.
Mięso Wędliny Ryby	Mięsa chude gotowane: drób (kurczak, indyk, najlepiej mięso z piersi, bez skóry), chuda wołowina, cielęcina, królik. Chude wędliny wieprzowe i drobiowe (szynka, polędwica). Ryby chude: leszcz, pstrąg, szczupak, sandacz, dorsz, mintaj, morszczuk, sola.	Mięsa tłuste: wieprzowina, baranina, kaczka, gęś, dziczyzna, mięsa peklowane i smażone, boczek, żeberka, golonka. Wędliny tłuste, pasztety, wędliny podrobowe, konserwy mięsne. Ryby wędzone, ryby tłuste (śledź, makrela, łosoś, sardynki, tuńczyk), konserwy rybne.
Tłuszcze	Masło w ograniczonych ilościach, margaryny miękkie kubkowe. Oleje na zimno: olej rzepakowy, oliwa z oliwek, olej sojowy, słonecznikowy, kukurydziany, lniany.	Margaryny twarde, smalec, słonina, duże ilości masła.
Warzywa	Marchew, kalafior, buraki, dynia, szpinak, kabaczki, młody zielony groszek (najlepiej przetarty), młoda fasolka szparagowa, sałata zielona, pomidory bez skórki, warzywa gotowane.	Warzywa kapustne, papryka, szczypior, cebula, ogórki, szczaw, rzepa, rzodkiewki, kukurydza (także konserwowa), warzywa z zasmażkami lub smażone, warzywa w zalewie octowej, surówki, kalarepa, pietruszka (korzeń), seler.
Owoce	Dojrzałe, bez skórki i pestek, gotowane (ewentualnie przetarte), jabłka, truskawki (surowe truskawki można podać za zgodą lekarza), morele, brzoskwinie. Rozcińczone soki z jabłek, brzoskwiń, moreli, bananów.	Wszystkie owoce surowe, suszone, cytryna, pomarańcze, grejpfruty, wiśnie, czereśnie, porzeczki, agrest, śliwki.
Suche nasiona roślin strączkowych		Groch, fasola, soja, soczewica, bób

Przyprawy	Łagodne: koper zielony, wanilia, oregano, bazylia, szałwia, kminek, natka pietruszki, kurkuma, cynamon.	Ostre: ocet, pieprz, musztarda, papryka, chrzan, maggi, kostki bulionowe, tabasco, sól.
Zupy	Zupy mleczne, kleiki, krupniki z dodatkiem kasz drobnych, zupy jarzynowe z dozwolonych warzyw, zupa ziemniaczana, zupy zagęszczane zawiesiną mąki w wodzie lub słodkiej śmietance, zupy zaprawiane żółtkiem, zupy krem z warzyw.	Tłuste, zawiesiste, na bazie tłustych mięs, zaprawiane śmietaną, kwaśne, pikantne, z warzyw kapustnych, strączkowych, cebuli.
Potrawy z mięs i ryb	Gotowane, duszone bez uprzedniego obsmażania, pieczone w folii aluminiowej/pergaminie/rękawie foliowym. Potrawki, pulpety, budynie z mięs i ryb chudych.	Smażone, duszone, pieczone z dodatkiem tłuszczu. Potrawy z mięs tłustych, z dodatkiem mąki, smażone na tłuszczu lub polewane tłuszczem.
Desery, słodcze	Kisiele, musy, galaretki z owoców dozwolonych, kompoty z dozwolonych owoców, kremy z mleka, ciasto drożdżowe czerstwe, mało słodki biszkopt, budynie, kleiki, miód, dżemy niskosłodzone.	Desery z dużą ilością cukru, ciasta z bitą śmietaną lub kremem, pączki, faworki, ciasto francuskie, piaskowe, kruche, keksy, makowiec, desery z przeciwwskazanych owoców, z czekoladą, z orzechami, czekolada, ciasta produkowane przemysłowo, chałwa, kakao, torty, dżemy z pestkami.
Napoje	Woda niegazowana, słaba herbata, słaba kawa zbożowa.	Kawa, mocna herbata, napoje gazowane, mocne kakao, płynna czekolada, napoje alkoholowe, soki cytrusowe.
Inne	Grzyby.	Orzechy- wszystkie rodzaje, pestki, nasiona.

Źródło:

„Dietetyka, Żywność zdrowego i chorego człowieka”, H. Ciborowska, A. Rudnicka, Wydawnictwo Lekarskie PZWL
„Praktyczny podręcznik dietetyki” red. prof. dr hab. n. med. M. Jarosz, Instytut Żywności i Żywienia

Opracowała : Elżbieta Iwachów – Kierownik Działu Żywności